

NAGYBERKI

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	3
KÖSZÖNTŐ.....	4
BEVEZETÉS.....	7
ÖRÖKSÉGÜNK.....	12
Műemlékek.....	14
Régészeti jelentőségű területek.....	15
Helyi védelem alatt álló épületek és egyéb objektumok.....	16
Táj- és természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területek.....	18
ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK.....	19
Településközpontok.....	20
Régi falurész.....	22
Új falurész.....	23
Kisberki.....	24
Vadaskert puszta.....	25
Tervezett kertváros.....	26
Különleges területek.....	27
Gazdasági területek.....	28
Zártkertek.....	29
LAKOSSÁGI VÉLEMÉNYEK.....	30
ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ.....	31
KERÍTÉSEK, KAPUK.....	42
KERTEK.....	43
HOMLOKZATKÉPZÉS.....	44
RÉSZLETEK.....	45
UTCÁK, TEREK.....	46
KERESZTEK.....	47
HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK.....	48
GÉPÉSZET.....	49
IMPRESSZUM.....	50

KÖSZÖNTŐ

Polgármesteri köszöntő!

Településünk valamennyi polgára nevében szeretettel köszöntöm Önt a jó borok falujában, Nagyberkiben. Erdők, mezők, szőlőkkel borított dombok természetes szépségű tája szülőföldünk, mely a Kapos folyó völgyében terül el.

Nagyberki elkészített településképi arculati kézikönyve összeállításával arra törekszünk, hogy olyan információkat osszunk meg az olvasóval, melyek segítik az itt élők, és az ide látogatók eligazodását a település értékeinek és lehetőségeinek megismerésében.

Az itt lakóknak segítséget adhat lakókörnyezetük helyi értékekhez igazodó fejlesztésében, valamint az itt letelepedni szándékozók céljainak megvalósításában.

Deák Gyula polgármester
2017. október

FŐÉPÍTÉSZI KÖSZÖNTŐ

„Azért vagyunk a világban, hogy valahol otthon legyünk benne”

Tamási Áron

A kézbevert arculati kézikönyv fő feladata a vizuális kultúra iránti érzékenységünk fejlesztése, a szemléletformálás. Épített és természeti környezetünk alakulása, alakítása nemcsak magánügyünk, tevékenységünkkel a környezetünkre is hatással vagyunk.

„Ami lent van, az megfelel annak, ami fent van, és ami fent van, az megfelel annak, ami lent van, hogy az egyetlen varázslatának műveletét végrehajtsd.”

Ókori smaragdtábla felirata magyarul

Településeink épített és természeti környezetének kialakulását földrajzi, történelmi, gazdasági, világnézeti és szociális okok befolyásolják. Minden település, építmény mutatja az ott élők gazdasági, szellemi és mentális állapotát is. Környezetünk minőségi formálásával, segíteni tudjuk a településen élők életminőségét. Fontos, hogy az elmúlt több, mint fél évszázadban kialakult szemléletünket, mely szerint az egyik legfontosabb életcél az „önmegvalósítás” kissé átértelmezzük. Ezen személetünk térbeli lenyomataivá váltak településeink is, e szerint fejlődtek, változtak. A II. világháború előtti emberek könnyebben beillesztették magukat a társadalomba, és e szerint alakították környezetüket is, ezért tudtak létrejönni egységes településképek. Mára ez megváltozott. Az arculati kézikönyv készítésének fő célja, hogy segítsük a településszerkezetbe, településképbbe való illeszkedés iránti elkötelezettségünket, legyünk bár tulajdonosok, önkormányzatok, építészek vagy mérnökök.

Az arculati kézikönyvben megtalálhatóak a településképet befolyásoló olyan elemek, melyek szerepének általában nem tulajdonítunk túl nagy jelentőséget. (Víz- és adótoronyok, felszín feletti hálózatok és oszlopaik, utcaszelvény, árok, kapubehajtók kialakításai, utcabútorok, információs- és hirdetőablak, kerítések, fasorok, környezetrendezések, növényesítések, részletképzések...)

A település arculatával való foglalkozás természetesen nem kampánymunka, sok év kitartó és következetes erőfeszítése szükséges ahhoz, hogy látható eredményt is fel tudjunk mutatni. A településfejlesztés, az egy türelmes műfaj. Ehhez a hasznos munkához kívánok a településen hosszú távon élni akaró, és tudó lakókat, gazdasági szereplőket, lehetőséget, elhivatott és jó szakembereket. Kívánom, hogy a közös munka által, sikerüljön a településen a hagyományokra épülő, 21. századi színvonalú, minőségi életteret biztosítani.

Bánkuti Melitta főépítész

Az önkormányzat címere: kék háromszögpajzs, hullámosan vágott ezüst pajzslábbal.

A pajzsláb középső hullámtetőjén jobbra fordult ezüst daru áll, jobbával jobbra lengő vörös zászlót tart, melyen ezüst kettőskereszt látható. A daru feje felett liliomos arany korona van.

A címer jelentése: a címerben az ezüst pajzsláb a Kapos-folyót jelképezi. A felette álló daru a település életében egykor meghatározó szerepet játszott gróf Vigyázó család címeréből lett átvéve.

A korona a Nagyberkivel 1950-ben Egyesült Kisberki ősi pecsétjéből került átvételre az új címerbe.

NAGYBERKI

Településképi Arculati
Kézikönyve

2017. október

BEVEZETÉS

Nagyberki területe már ősidők óta lakott hely volt, ezt támasztják alá a környéken feltárt régészeti lelőhelyek, sírhalmok, a Szalacsikai földvárrom és a szőlőhegyen előkerült leletek is.

A kézikönyv próbál irányt mutatni a település struktúrájának, hagyományainak, jellegzetességeinek bemutatásával annak jövőbeni építészeti, utcafépi, arculati fejlesztéshez.

Bemutatja az olvasónak a táji, természeti és építészeti értékeket, hogy olyan házat, épületet tudjon építeni, felújítani, ami a településhez, és tágabb értelemben a település földrajzi és társadalmi adottságaihoz illeszkedik.

Az ajánlás nem kötött szabályt jelent, hanem irányvonalat. Célja a valós értékek megismertetése, sokféleségének, variálhatóságának bizonyos esztétikai értékhatárok közötti, a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségeinek bemutatása.

NAGYBERKI BEMUTATÁSA

Nagyberki község Kaposvártól 18 km-re keletre, a 61-es közlekedési főút és a Dombóvár-Gyékényes vasútvonal mellett, Dombóvártól nyugatra 12 km-re, a Kapos-folyó völgyében fekvő település.

A község mindig a környékbeli települések központjaként szerepelt, mint tanácsi székhely, majd mint körjegyzőségi székhely.

A település szerkezetét a kelet-nyugati irányban átszelő, és tagoló „három folyosó” – északon a 61-es főút, középen a vasút és délen a Kapos folyó – határozza meg.

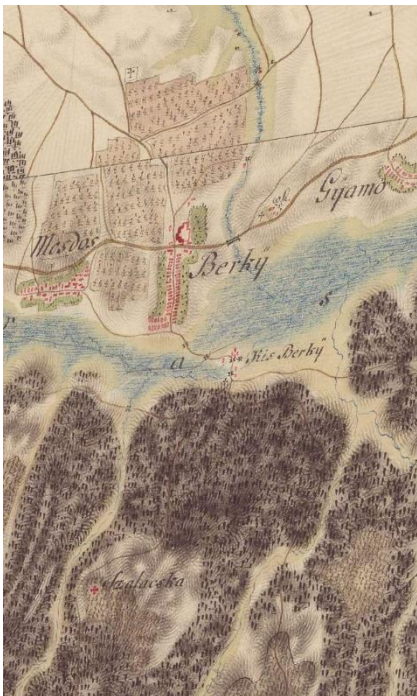
A belterületi lakott terület a központi belterületből, Kisberki településrészéből és Vadaskert pusztából áll. A településszerkezet jelenlegi formáját a XX. század második felére nyerte el. A község felszíne a Kapos folyó irányába egyenletesen, de viszonylag enyhén lejt. A 61-es főúttól északra fekvő külterületi részek magasabban fekszenek. A Kapos folyótól délre a táj fokozatosan változik, a Zselic erdő borította északi nyúlványait itt már a magasabb dombvonulatok és a közöttük meghúzódó mélyebb völgyek alakítják.

Nagyberki és vidéke már ősidők óta lakott hely volt, erre utalnak a környéken feltárt régészeti lelőhelyek, melyek közül a prehisztórikus sírhalmok és a Szalacscai szőlőhegyen előkerült leletek árulkodnak leginkább.

A település nevének első írásos említésével 1229-ben találkozhatunk, Berky alakban, amikor a községet a székesfehérvári káptalan birtokai között tartják nyilván. 1438-1483 között Tolna megyéhez tartozott. Az 1573-74 évi török kincstári adólajstromban csupán egyetlen Berki nevű helységet találunk, melyben mindössze három házról tesznek említést. A XIX.-XX. században a Vigyázó család szerzett itt nagyobb birtokokat. 1760-ban épült fel a kastély, mely jelenlegi formájában rokokó stílusú és országos műemléki védelem alatt áll.

A község 1950-ben egyesült a vele csaknem összeépült Kisberkivel, melynek a '30-as években még jelentős számú német lakossága volt. Közülük 1946-ban 61 főt telepítettek ki Németországba. Az elhagyott portákat Csehszlovákiából kitelepített magyar családok kapták meg.

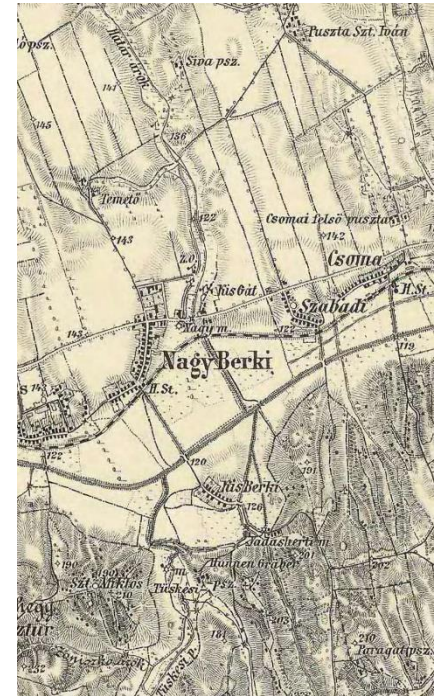
Nagyberki történelmi felméréseken

1.

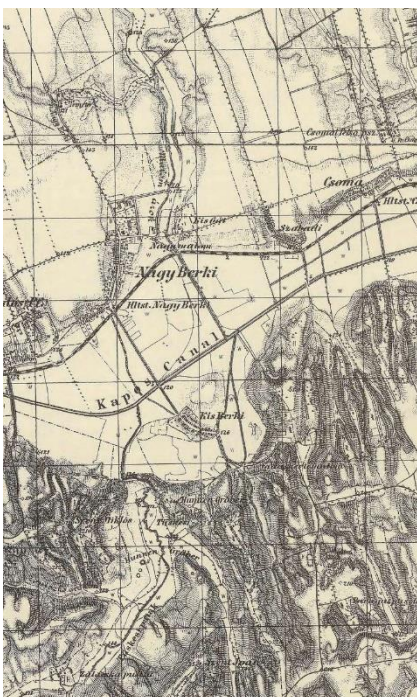
2.

3.

- 1. Az Első Katonai Felmérés (1763-1787)
- 2. A Második Katonai Felmérés (1806-1869)
- 3. A Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887)

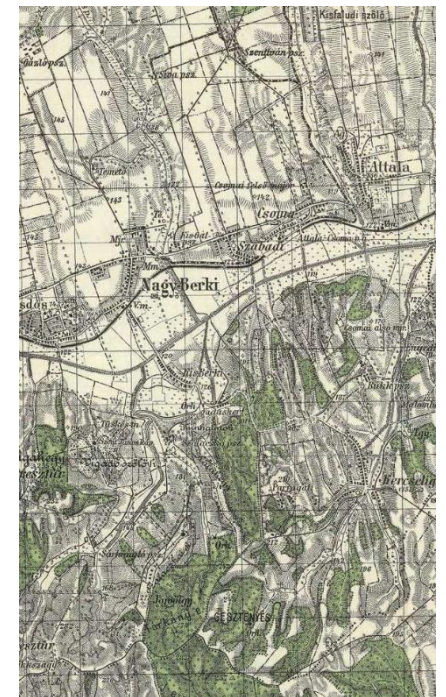
- 4. Magyar Királyság (1869-1887)(1:25.000)
- 5. Kataszteri térképek (XIX. század)
- 6. Magyarország Katonai Felmérése (1941)

4.

5.

6.

Nagyberki Község közigazgatási területe

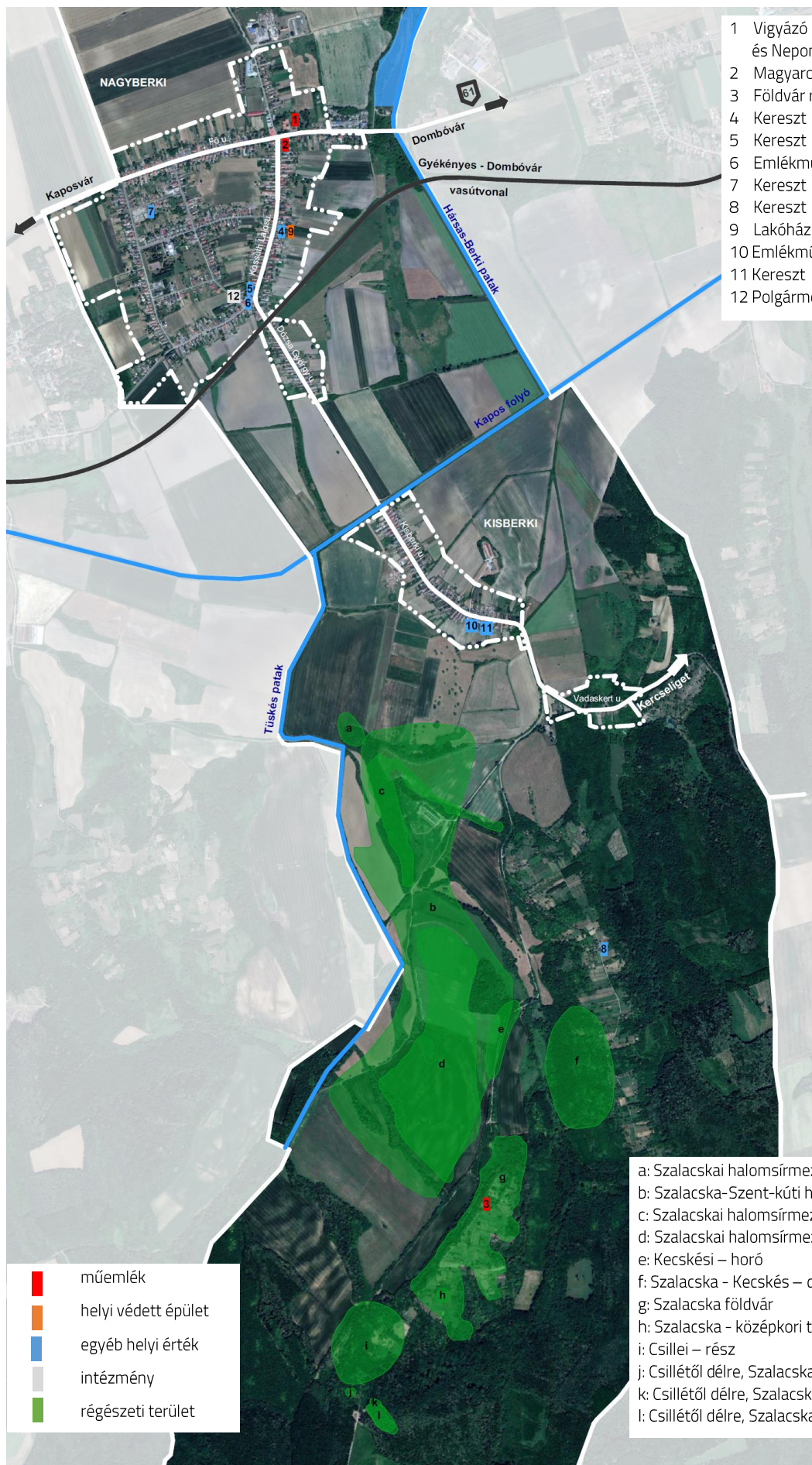

ÖRÖKSÉGÜNK

Nagyberki Árpád-kori település. Nevét 1229-ben már említették az oklevelekben, ekkor a székesfehérvári káptalan birtokai között sorolták fel. 1438-1483-ban Tolna vármegyéhez tartozott. A török hódoltság alatt, az 1573-1574. évi török kincstári adólajstrom csupán egy Berki nevű helységet említett, ahol csak három házat írtak össze a török adószedők. 1726-ban Madarász László, 1733-ban Jankovics István, 1776-ban gróf Niczky Kristóf, a 19. század elején a gróf Schmedegg család, Gróf Schmedegg Kálmán birtoka volt, aki végrendeletében egy községi „aggápolda” céljaira, vármegyei alapként kezelte, mintegy 5000 darab aranyat hagyott, a hagyományozó végakarata néhány év után meg is valósult. 1855-ben bekövetkezett halála után a család itteni birtokai Csapody Pál kezébe kerültek.

Az 1900-as évek elején gróf Vigyázó Sándor birtoka volt, kinek régi kastélyát még a gróf Schmedegg család építtette. Az itteni uradalom 1793 június 6-án országos vásárok tartására is szabadalmat nyert. A 20. század elején Somogy vármegye Kaposvári járásához tartozott. 1910-ben 1098 lakosából 1073 magyar volt. Ebből 1054 római katolikus, 13 református, 27 izraelita volt.

- 1 Vigyázó kastély és Nepomuki Szent János szobor
- 2 Magyarok Nagyasszonya szoborcsoport
- 3 Földvár rom
- 4 Kereszt
- 5 Kereszt
- 6 Emlékmű
- 7 Kereszt
- 8 Kereszt
- 9 Lakóház
- 10 Emlékmű
- 11 Kereszt
- 12 Polgármesteri Hivatal

- műemlék
- helyi védett épület
- egyéb helyi érték
- intézmény
- régészeti terület

- a: Szalacscai halomsírmező Piaci-réti csoportja
- b: Szalacska-Szent-kúti halomsírok
- c: Szalacscai halomsírmező Szalacscai majori csoportja
- d: Szalacscai halomsírmező Szalacscai majori csoportja
- e: Kecskési – horó
- f: Szalacska - Kecskési – dűlő
- g: Szalacska földvár
- h: Szalacska - középkori templom
- i: Csillei – rész
- j: Csillétől délre, Szalacscai-erdei halomsírcsoport
- k: Csillétől délre, Szalacscai-erdei halomsírcsoport
- l: Csillétől délre, Szalacscai-erdei halomsírcsoport

Műemlékek

1

Nagyberkiben három műemlék található, a település egyik központi részén a volt (1) Vigyázó kastély az előterében az 1812-ből származó Nepomuki Szent János szoborral, a (2) Magyarok Nagyasszonya szoborcsoport, valamint a (3) Szalacsikai várrom amelynek a területén áll a Szalacsikai kápolna.

A kastélyt rokokó stílusban az 1760-as években építtette a Schmidegg család, majd az 1860-as években került a Vigyázó család tulajdonába.

A Fő utca és a Kossuth L. utca kereszteződésében található az 1807. évben létesített homokkőből készült Magyarok Nagyasszonya szoborcsoport, a felirata latin nyelven íródott.

A szabálytalan határvonalú, görbült háromszög alakú földvár a mai Szalacska szőlőhegyet jelenti, amelyen az erődített város terült el egykor. Legnagyobb kiterjedése É-D irányban mintegy 900 méter, K-Ny irányban mintegy 600 méter. A hegy felszíne nagyjából vízszintesre volt munkálva, és a határvonal mindenhol meredekre faragva. Az egész földvár nagyjából azonos magasságban emelkedik ki környezetéből. Töltésmaradványok tanúsítják, hogy a meredek - helyenként tereplépcsős- határvonalat még külső sánc is körítette az alsó szinten. A területen áll a Szalacsikai kápolna, mely a XVIII. század végén, a XIX. század elején épült.

2

3

Régészeti jelentőségű területek

Nagyberki régészeti területei a település déli felében, a Szalacsikai szőlőhegy köré csoportosítva helyezkednek el és bár különböző korokból származnak, viszonylagos közelségük arra utal, hogy a település ezen része a kora vaskortól már lakott hely volt.

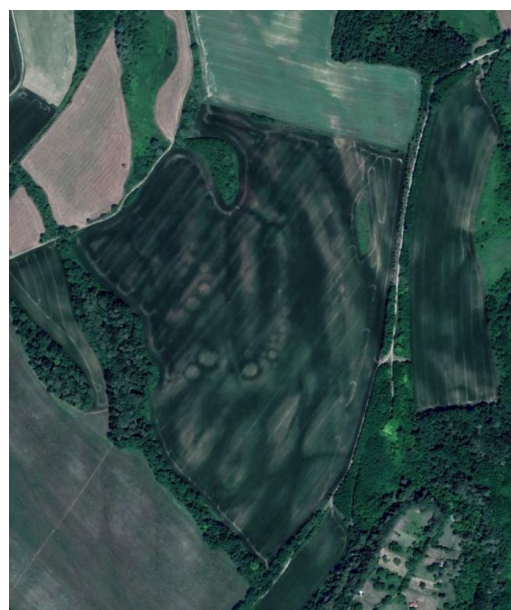

a.)-d.) A Szalacsikai szőlőhegy mellett ez a másik leggazdagabb lelőhelye a községnek. Ezen a területen található a legtöbb halomsír, mintegy 60 db. A halomsírok a terepből kiemelkednek, rajtuk a talaj megművelése nehézkes, ezért néhány halmot már régebben elszántottak, míg másutt azok megmaradtak.

e.)-f.) A Szalacsikai szőlőhegytől északra, a Kata-hegy nyugati lábánál található az ún. Kecskés nevű külterületi, többségében szántó, rét művelésbe tartozó településrész. A területen csontvázmaradvány és egy nagyobb kiterjedésű avar kori temető nyomai kerültek elő. A terület nevét a hagyomány szerint onnan kapta, hogy egykor egy kecskefejű határkő állt a bejáratánál.

g.)-h.) A mai szalacsikai szőlőhegy már ősidők óta lakott hely volt, ahol a föld mindmáig számos értéket rejt. A Kr. előtti VI. századból, a kora vaskor régebbi szakaszából származó földvárat kettős sánc vette körül. A vár közvetlen környezetében és távolabbi részén, kiterjedve a mai mosdósi közigazgatási területre számos, mintegy 111 kisebb-nagyobb halomsír (kurgán) található. Maga a földvár további történelmi korok emlékét is őrzi, kelta és római kori településre utaló nyomok kerültek a felszínre. A római korban oppidum állt a mai szőlőhegy területén. Szalacska még a XVIII. században is önálló falu volt. A nyilvántartott régészeti lelőhely a teljes szőlőhegy területére kiterjed. Mind a mai napig kerülnek elő a területről leletek. Az erőteljes talaj erózió következtében a talaj felső rétege lekopott, és ez különösebb megkutatás nélkül is a leleteket a felszínre hozhatja. Szalacska a középkorban falu volt, ezt igazolja a II. József korabeli katonai térkép (I. d. Első Katonai Felmérés (1763-1787)) is. A kápolnát már ez a térkép is adottságként tünteti fel. A kertterületeken szőlőművelés folyik. Az ingatlanok nagy része gondozott.

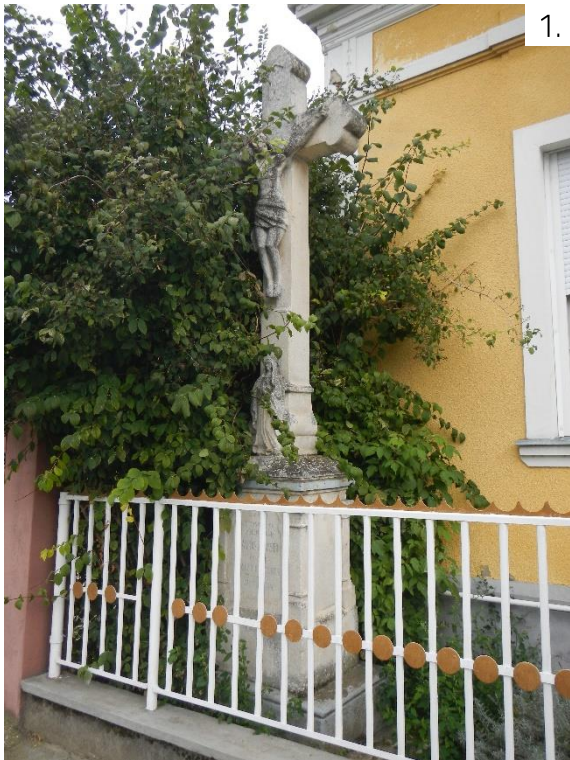
i.)-l.) A Szalacsikai szőlőhegy déli részét, illetve az ettől délre eső területeket nevezik így.

A területről egy koponya és nagy mennyiségű cserépanyag került elő. Ezen a területen 18 halomsírt találtak.

Helyi védelem alatt álló épületek és egyéb objektumok

Nagyberki Község Önkormányzat Képviselő-testületének Nagyberki Helyi Építési Szabályzatáról szóló 6/2006.(IV.20.) önkormányzati rendelete 25. § (1) bekezdésében annak 1. mellékletében felsorolt helyi művi értékeket nyilvánította védetté, illetve annak további bekezdéseiben szabályozza az azokkal kapcsolatos bármilyen építési munkákat.

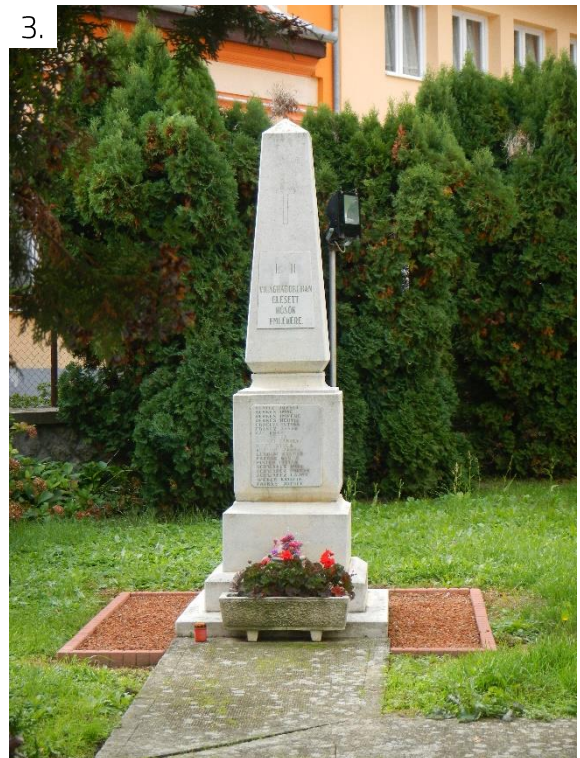
1. melléklet a 6/2006. (IV. 20.) önk. rendelethez

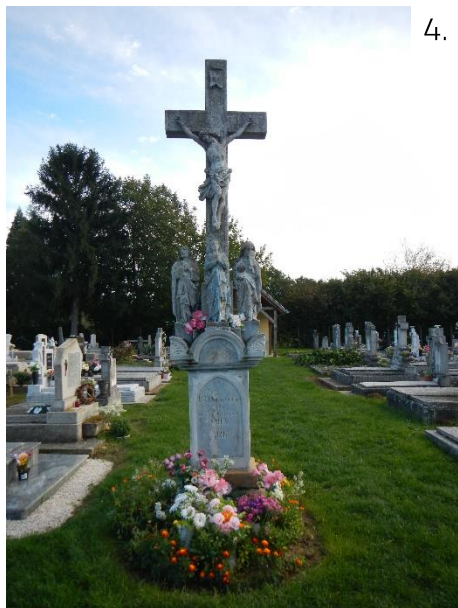
ssz	név	cím	hrs
1.	Kereszt	Kossuth L. u. 37.	98.
2.	Kereszt	Kossuth L. u. 2.	218.
3.	Emlékmű	Kossuth L. u. 2.	218.
4.	Kereszt	Régi Temető	312.
5.	Kereszt	Kata-hegy	1234.
6.	Lakóház	Kossuth L. u. 37.	98.
7.	Emlékmű	Kisberki út 59.	655/2.
8.	Kereszt	Kisberki út 59.	655/2.

1. A szépen karbantartott, festett feszület. 1903. május 10-én Javós József és neje, Szabó Erzsébet állíttatta. Javaslat: a kereszt „kiszabadítása” a növényzet fogságából.

2. Kereszt. Készítésének évszám 1903. Anyaga: Homokkő. Szövegmezejének felső részén „Anno 1831-1887” felirat olvasható. Környezete szépen rendezett, karbantartott.

3. Az I. és II. Világháborúban elesett nagyberki lakosok emlékére állíttatott obeliszk. Anyaga mészkő/márvány. Az emlékmű környezete rendezett.

4.

4. Homokkő kereszt, készítésének ideje 1926. Szépen karbantartott a környezetével együtt kedves pontja a temetőnek.

5. Feszület, állíttatta a Nagyberki Hegyközség 1886-ban. A rézsű gondozására, megtámasztására figyelmet kell fordítani.

6. Utcával párhuzamos tetőgerincű lakóház. Feltehetően a múlt század első felében épült. Falazata égetett régi nagyméretű téglából. Ablakai eredeti formájukban maradtak meg. Homlokzatát az ablakok feletti és alatti vakolatrozetta díszíti. Az épület esetleges felújítása során fontos, hogy a vakolatdíszítés a meglévő állapot szerint maradjon.

7. Emlékmű. Az akkoriban még önálló Kisberki község állíttatta 1922-ben. Míves I. Világháborús emlékmű együttest alkot a tőle jobbra álló feszülettel, illetve a mögöttük található, a II. Világháborúban elesett kisberki hősök emlékművével és a lélekharanggal.

8. Az 1903-ban Kisberki község által állíttatott feszület egésze és környezete a mellette álló I. Világháborús emlékművel.

5.

6.

7.

8.

Táj- és természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területek

Nagyberki község Somogy megye keleti tájegységén, a Kapos folyó völgyében helyezkedik el. Nagyberki Magyarország kistájainak besorolása szerint a Külső-Somogyi tájegységen, ezen belül a Dél-Külső-Somogy kistájon helyezkedik el.

A kistáj domborzati adottságait, mintegy 40 km hosszban és 15 km szélességben elhúzódó, átlagosan 130-160 m tszf-i magasságú löszhát jellemzi, melynek déli határa a Kapos völgye. Felszínének jellegzetes formái az egymással párhuzamosan lefutó, helyenként a Kaposba hegyesszögben betorkoló tágas, lápos völgyek és a köztes, viszonylag sík teraszokra emlékeztető alacsony löszhátak.

A felszínmozgásra leginkább hajlamosak a Kapostól délre fekvő dombos területek meredek völgyoldalai, valamint azok a területek, ahol mesterséges beavatkozásokra került sor. Építésföldtani szempontból a rendkívül kedvezőtlen adottságokkal rendelkezik a Hársas-Berki völgy mederterületéhez tartozó mély fekvésű, magas talajvízállású tőzeges medence.

A települést érinti a kistáj egyik jelentős vízfolyása a Hársas-Berki patak, mely a község keleti határában, a Tüskés patak, mely délnyugati határában vezet, ezek a vízfolyások gyűjtik össze és vezetik le a felszíni vizeket a Kapos csatornába, mely a vízgyűjtő terület legnagyobb befogadója.

A táj növényvilágát a Kaposi és Somogyi flórajárás jellemzi. Jellegzetes erdőtársulásai az illir bükkösök, az illir gyertyános kocsánytalan tölgyesek, az ezüsthársas cseres tölgyesek, valamint a gyertyános kocsányos tölgyesek. A patakok mentén a tölgykőrisszil ligeterdők, az égeres és égeres láperdők. Az erdészetiileg kezelt területeket zömmel keménylombos, ritkábban lágylombos és fenyőerdők borítják.

Klasszikusan szép, igazi szőlőhegyi miliőt áraszt Szalacska, az egykori oppidum (kelta kori erődített mezőváros, pénz kibocsátó joggal).

A települést érinti az ökológiai hálózat, a Kapos folyótól délre eső területek; Piac tér, Fácános, Homokalja, valamint a Kapostól északra a Köles rétföld egy része, a Rákosrét és a Hársas-Berki vízfolyás, a Hársas-Berki tó tartozik ennek ún. „folyamatos folyosójába”.

A táji környezetre a jelentős szántók, nagy kiterjedésű gyepek területek jellemzők. A település erdőszélessége átlagos.

A település- és utcaképet összességében a rendezettség jellemzi. Kedvező, hogy szinte mindenütt széles zöldsávval, fasorral kísért utcákkal találkozhatunk. Közülük különösen értékes a Kossuth utca és az út mellett álló idős vadgesztenyék.

A Kapos folyó környezetének, partjának zöldfolyosóként történő bekapcsolása a település életébe javasolt fejlesztés. A part menti védő zöld-sáv, kerékpárút kialakítása ajánlott a szomszédos települések turisztikai fejlesztésének összekapcsolása érdekében.

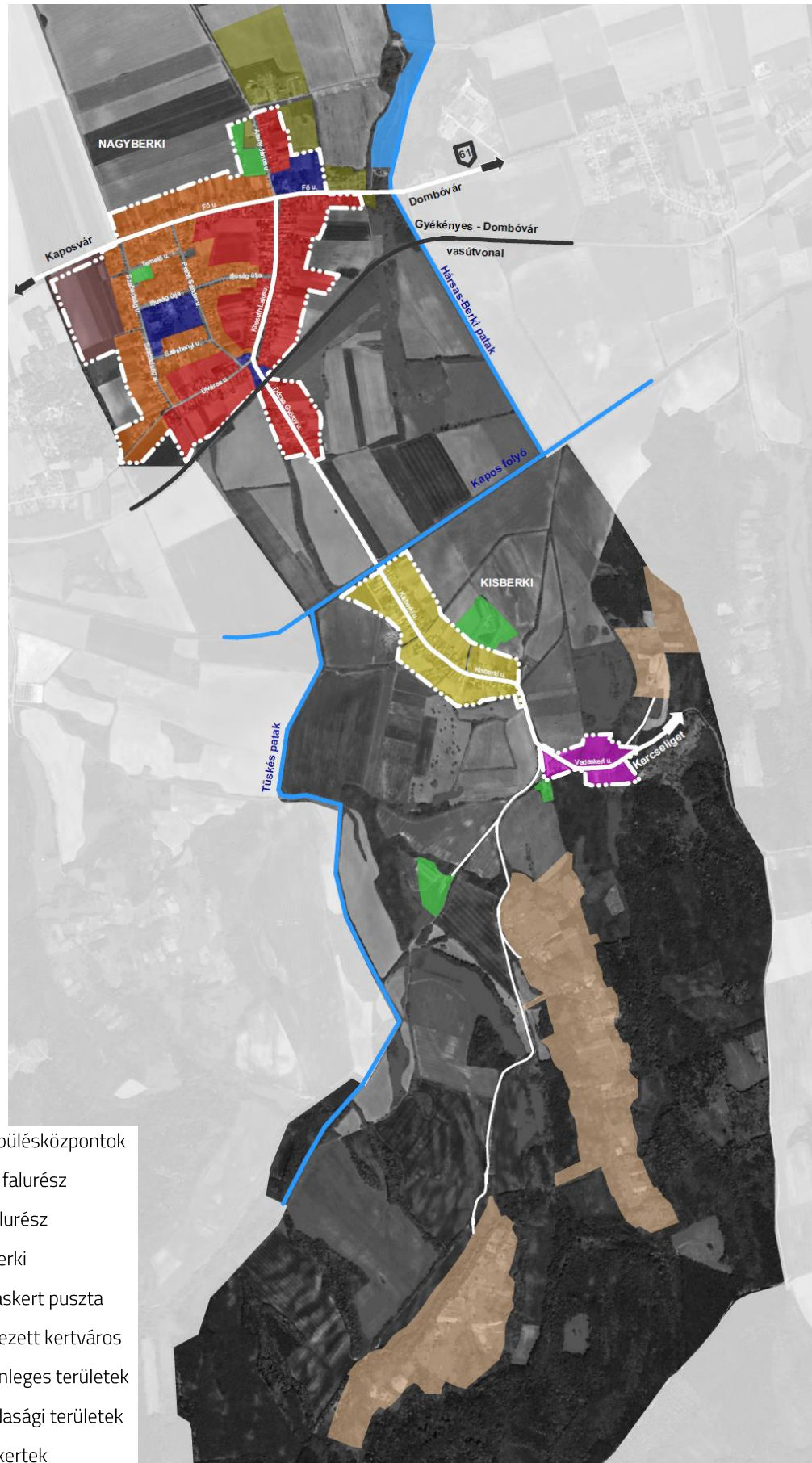

az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben (OTrT) megjelent nemzeti ökológiai hálózatmagterület és ökológiai folyosó övezete

az OTrT-ben megjelent tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Településközpontok

Kossuth Lajos utca

A településszerkezet sajátossága, hogy két központ köré szerveződött. A *régebbi központ* a Kossuth Lajos és az Újváros utca kereszteződésénél alakult ki. Itt igazgatási, egyházi és kereskedelmi intézmények találhatók. Itt van a körjegyzőség, a templom, a vasútállomás, az autóbusz megálló, a posta, a könyvtár és az üzletek.

A településben betöltött szerepének megfelelő rendezése, színvonalas közösségi tér létrehozása nagymértékben tudná javítani a településképet és ezáltal minőségi életteret tudna adni a hétköznapokban és ünnepek alkalmával a települési közösség számára.

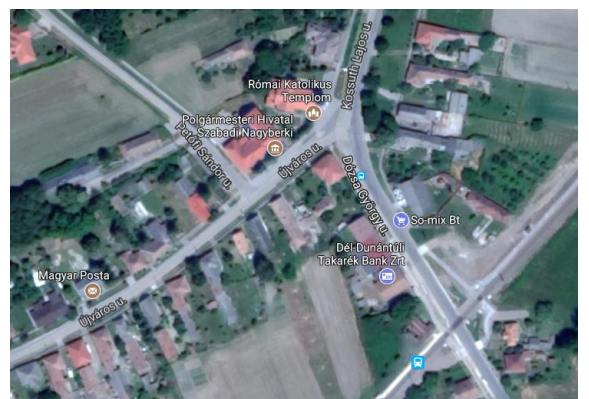
A vasútállomás környékének, peronjának fejlesztése ajánlott. Védő zöldsáv kialakítása a közlekedésbiztonság betartásával javasolt.

Dózsa György utca

Vasútállomás

Újváros utca

Kossuth Lajos utca

Fő utca

A *másik központ* a Vigyázó-kastély környéke, ami a szabályozási terv szerint a különleges területek közé került besorolásra. A kastély parkja település meghatározó zöldfelülete. A terület rendbetétele során külön figyelmet kell majd fordítani, hogy a park a falu szerkezetének és napi életének szerves részévé váljon.

A két településközponton kívül *kisebb alközpont* alakult ki az iskola és az ABC környékén, mely különösen az utóbbi időkben felértékelődött, miután új lakóterület alakult ki a környékén. Hosszútávon számítani kell ennek a központnak a további erősödésére. A terület a település jelentős közösségi és zöldfelülete. A várható fejlesztéseket egységes környezetrendezési koncepció és terv alapján javasolt elvégezni. A területen a település ifjúsága számára és a lakosság rekreációs igények kielégítése érdekében javasolt közösségi erőfeszítéseket tenni.

Régi falurész

A régi falurész ingatlanainak beépítése alapvetően a XIX. század végén, XX. század elején ment végbe meghatározva a mai jellegzetes utcaképet (Újváros utca, Kossuth Lajos utca, Dózsa György utca).

Jellemzőek a régi típusú parasztházak, szalagtelteken, fésűs beépítéssel. Itt az épületek kisebb traktusszélességgel épültek, nagyon sok helyen a házak mellett végigfutó faoszlopos tornáccal.

A régebbi beépítésű ingatlanokhoz nagy kiterjedésű kertbelsőségek tartoznak. A kialakult telekformát alapvetően a szalagtelkes forma jellemzi. Az udvarok elrendezése a térségre jellemző úgynevezett soros udvar, ahol az utcafronton épült lakóházak mögött helyezkednek el a melléképületek. Közvetlenül a lakóház mögött van a nyári konyha, mely nyári időszakban a ház lakóinak fő tartózkodási helye. Ezt követik az állattartás épületei, a sertés és a baromfiólak, majd távolabb az istállók, és a csűr, ezek többsége ma már használaton kívül van. A melléképületek és a lakóházak összeépítése elsősorban a régebbi portákra jellemző.

Új falurész

Az egységes telkek és majdnem egyforma épületek által kialakult utcakép meghatározó eleme tud lenni az utca keresztmetsvénye, utcafásítása, növényesítése és egységes utcabútor rendszer szerinti kialakítása. A terület rendezése során a fentiekre kiemelt figyelmet javasolt fordítani!

Az új falurész beépítése a II. Világháborút követően, illetve az 50-es, 60-as években alakult ki. Az újabb kialakítású utcákat kezdetben „sátortetős” lakóházakkal építették be, csak a 60-as évek végén, a 70-es évektől indult meg az igényesebb lakóházépítés, amelyek már tetőtérbeépítéssel épültek. Az Ifjuság utca egy szakaszán találkozhatunk kétszintes épületekkel is.

Az életforma megváltozásával, a paraszti gazdálkodás visszaszorulásával módosult a lakások belső elrendezése is. A belső terek mindinkább egy központi centrális tér köré csoportosultak, a hosszanti elrendezést felváltotta a négyzetes alaprajzi forma. Ez a házak külső megjelenésében is változást hozott, szélesebb lakóházak épültek, általában már nemcsak egy, hanem két szobát tájoltak az utcafront irányába.

A nagyüzemi mezőgazdaságra történő áttérés eredményeként funkció nélkül maradtak a korábban terménytárolásra használt padlások, ekkor alakult ki az úgynevezett sátortető. A sablonosan felépített házak sora jelent meg, mely a korábban szép és egyedi faluképet sablonossá tette.

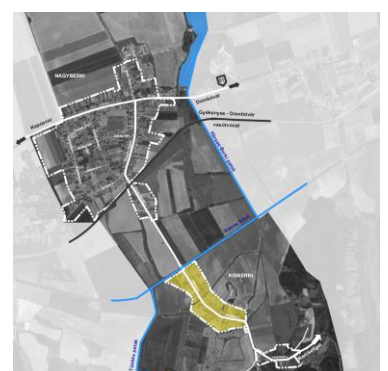
Kisberki

A két, csaknem összeépült településrész (*Nagyberki és Kisberki*) 1950-ben egyesült. Kisberkire is jellemző a Nagyberkiben elkülönülő új-, illetve régi településrészek beépítési formái. Itt azonban nem lehet egyértelműen lehatárolni, mivel a beépítések az idők folyamán csaknem telkenként változnak. Megtalálhatók vegyesen mindegyik beépítés jellegzetes épületei és telepítési formái is.

A terület fejlesztésénél fontos a közterületek rendezése, mely során kiemelt figyelmet javasolt fordítani az egységes utcai növényzetre, utcabútorokra, kapubejárókra.

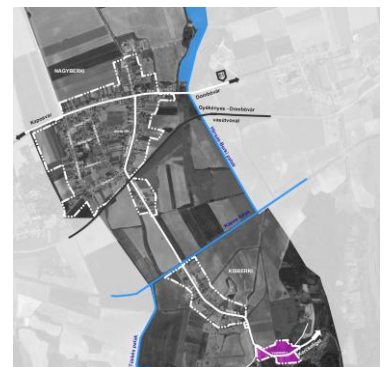

Vadaskert puszta

Vadaskert pusztán a régi gazdálkodásra alkalmas épületek maradtak fenn. Új beépítés nem található a településrészen, és nem is várható a közeljövőben.

A terület rendezésénél az épületek állagmegóvásán kívül fontos, hogy a lakóházak között balesetmentes közlekedési kapcsolat alakulhasson ki, és egységes növényteljesítés.

Tervezett kertváros

A község területén a településrendezési eszközök új lakóterületként kertvárosias lakóterület kialakításával számolnak a település nyugati felén a 61-es főút mentén. A népességprognózis alapján hosszútávon a község lakóinak növekedésével számol.

A területen a közművek kiépítése jelenleg még nem történt meg, mezőgazdasági művelés folyik rajta.

Amennyiben a terület beépítése szükségessé válik, úgy a területre önálló, településképi szempontokat is figyelembe vevő beépítési és arculati terv készítése javasolt, melyet a "közösségi tervezés" elve szerint ajánlott elvégezni.

Különleges területek

A különleges területek körébe tartoznak a rendezett sportközpont az Arany J. utcában, a temetők az Arany J. utcában, a temető utcánál és a Kisberki déli részén, a kegyeleti park a Temető utcában, a kastély, illetve a mezőgazdasági üzemi területek Kisberkitől észak-keletre, valamint Szalacska pusztánál.

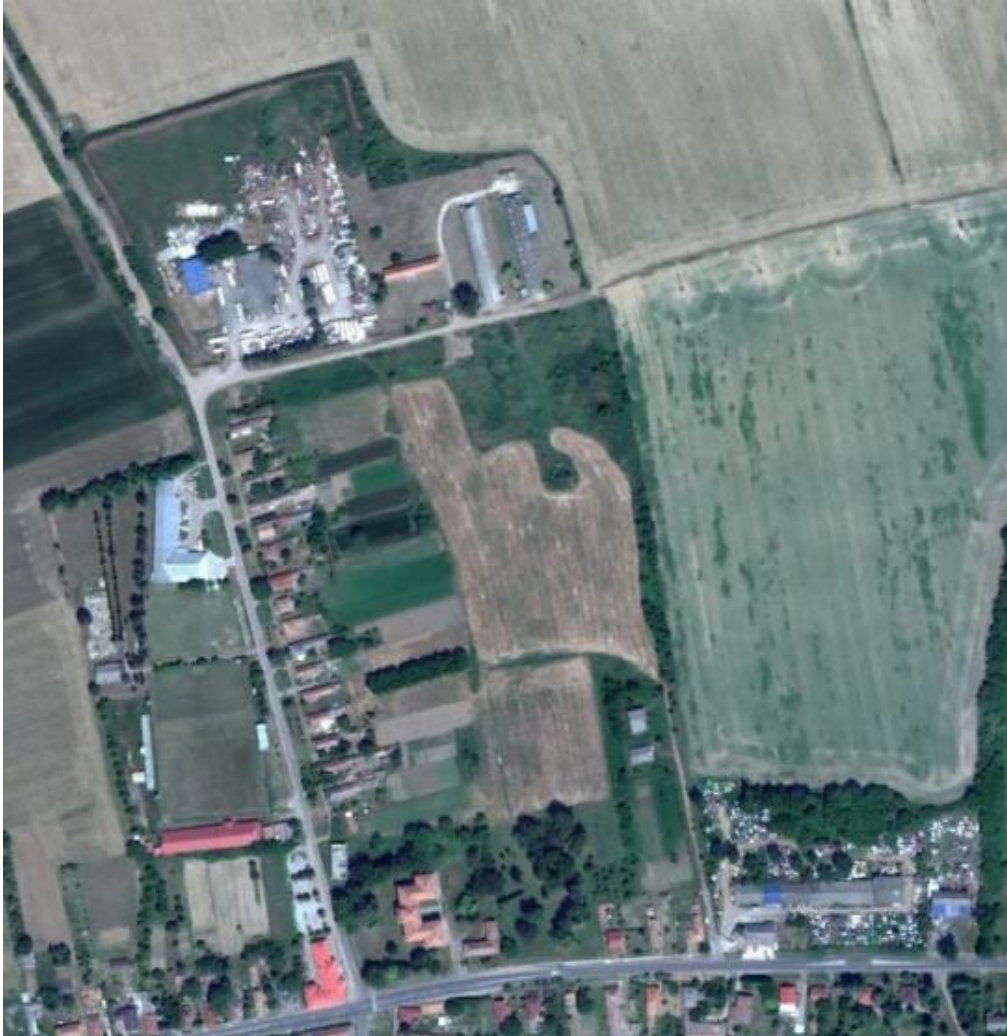
A területek beépítését a használatuknak, illetve jellegüknek megfelelő épülettömeg jellemzi.

Az Arany János utcai sporttelep mögött lévő temető rangjának megfelelő megközelítése, a bejáró út egységes növényesítése településképi fejlesztési célnak javasolt.

A temető utcai temető lakóházak környezetbe van beágyazódva, így a lakóházaktól való vizuális elhatárolása szintén településképi fejlesztési célnak javasolt. A területre (a temetőre és közvetlen környezetére) egységes környezetrendezési terv készítése ajánlott.

Gazdasági területek

A közigazgatási területen több, korábban a TSZ tulajdonában álló, gazdasági terület is található, ezek az Arany János utca északi részén, a Fő utca keleti végén a 61-es főút északi és déli oldalán található.

A település északi részén található ipari üzemi terület jól elkülönül a lakott területtől, nem zavarva azt az ott folyó tevékenységével.

A kereskedelmi szolgáltató területek a település szélén vannak, azonban azok jobban beékelődnek a település lakóterületébe.

Településkép-, zaj-, szag-, porvédelmi szempontból a lakófunkciótól eltérő területfelhasználások esetén javasolható a többszintes növényzettel való takarás.

Zártkertek

A kertterületek egységes természeti környezetének megtartása szempontjából kiemelten fontos, hogy a telkek bekerítésénél tömör kerítés ne készülhessen.

A településhez tartozik három szőlőhegy Szalacska, Katahegy és Homokalj.

Nagyberki régészeti területei a település déli felében, a Szalacscai szőlőhegy köré csoportosítva helyezkednek el és bár különböző korokból származnak, viszonylagos közelségük arra utal, hogy a település e része a kora vaskortól már lakott hely volt. A római korban oppidum állt a mai szőlőhegy területén.

Szalacska még a XVIII. században is önálló falu volt. Szalacska a középkorban falu volt, ezt igazolja a II. József korabeli katonai térkép is. A kápolnát már ez a térkép is adottságként tünteti fel. A kertterületeken szőlőművelés folyik. A területen elszórva kis pinceépületek találhatóak, jellemzően a földbe vályva.

LAKOSSÁGI VÉLEMÉNYEK

A lakossági vélemény kérdőív kitöltői valamennyien több mint 10 éve a településen laknak, jól ismerik azt, tudják, mire lenne szükség helyben.

Az épített környezet szempontjából saját településüket a kérdőív kitöltőinek több mint fele unalmasnak, feszültnek tartja. Csaknem egyhangúan a szolgáltatások fejlesztésén és a hagyományörzés területén szeretnének fejlődést.

Az utcaképben fontosnak tartják a gondozott előkertek, a fasorok, a járdát és az autótutat elválasztó növényssáv szükségességét, valamint a megjelenő színek harmóniáját. Az épületek színezésében a nyugtató, pasztel színeket látnák szívesen.

Problémát jelent a településen a kialakítatlan vagy szűk járdák, az utcán parkoló autók, a nem egységes arculatú utcabútorok, építmények.

Abban szinte mindenki véleménye megegyezett, hogy a kerítések kialakításában sövény, kovácsoltvas, fa, kő alapanyagot látna szívesen. A településképbe illő tetőformának a hagyományos formát, a nyeregtető megjelenésének valamilyen egyszerű módját tekintené legjobbnak.

A településképben problémának tartják a rendezetlen utcaképet, a romos épületek meglétét, a növények hiányát, illetve a közterületek minőségét.

A meglévő házaknál értéknek tekintik, és az átépítés, felújítás során megtartandónak ítélik meg az épület arányait, a homlokzat színét, a tetőfedés anyagát, illetve a homlokzat díszítéseit.

A lakosok büszkék a hagyományos épületeikre, azoknak a környezetükbe illő felújítására, illetve az azt körülvevő gondozott környezetre, kertre.

A településre látogatóknak mindenképpen bemutatandó értékek közé sorolták: a Vigyázó-kastély és környéke, a Római katolikus templom, az Általános Iskola környéke, a Szalacscai kápolna, a halomsírok, Szalacska, Katahegy.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

A település-, és utcaképet összességében annak rendezettsége jellemzi, határozza meg. Fontos a közterületek és a lakóházak gondozottsága, zöldterületekkel való kapcsolata. Mint minden településnél, Nagyberki esetében is figyelni kell a települést meghatározó látványára, annak hangsúlyos elemeire.

Ennek a fejezetnek az ajánlásai próbálnak segítséget nyújtani, építészeti útmutatóul szolgálni a mára már kialakult, a Nagyberkit meghatározó jellemző településképeinek minőségi formálásához, megtartásához.

Az itt bemutatott általánosabb ajánlások nagyrészt hasonlóak a környék többi településeinek építészeti útmutatójához, mégis minden falu egyedi szerkezettel, hagyománnyal és történelemmel rendelkezik, ezért egyedi irányvonalak is szükségesek, amelyek szintén bemutatásra kerülnek.

Településközpontok

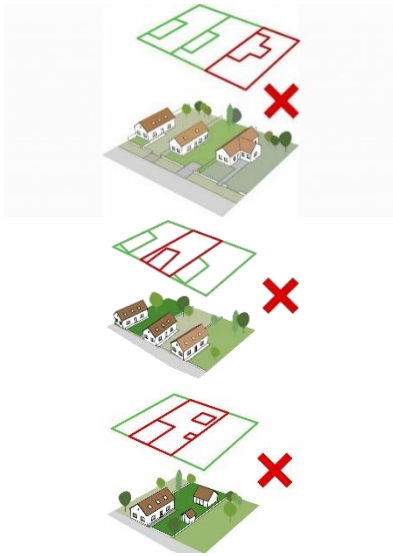

A településközpontok intézményterületeinek beépítése egyedi, sajátos feladat. Az ott elhelyezendő építmények funkciója megköveteli az egyedi foglalkozást, mind telepítésben, mind a többi építési paraméterek meghatározásában. Ebben az esetben is fontos feladat, hogy az ott elhelyezett, illetve elhelyezni kívánt építmény illeszkedjen a településképhez, ne rontsa annak összhangját, látványát.

A településben betöltött szerepének megfelelő rendezése, színvonalas közösségi tér létrehozása nagymértékben tudná javítani a településképet és ezáltal minőségi életteret tudna adni a hétköznapiakban és ünnepek alkalmával a települési közösség számára.

Régi falurész

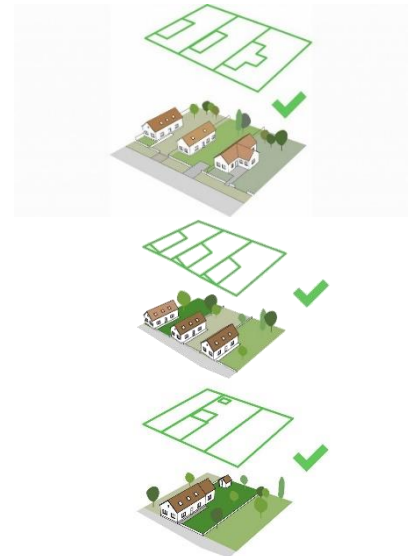

Telepítés

A családi házak telepítése oldalhatáron álló. Az épületek a telkek É-i, illetve a Ny-i felére tájoltak, ami megtartása javasolt. Az indokolatlanul, nagymértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt.

Az utcára nem merőleges telekhatár esetében, a kialakult állapothoz igazodóan az épületek elhelyezését a telekhatárhoz javasolt igazítani.

A melléképületeket a főépület vonalában az mögött, nem a telken szétszórva javasolt elhelyezni.

Magasság

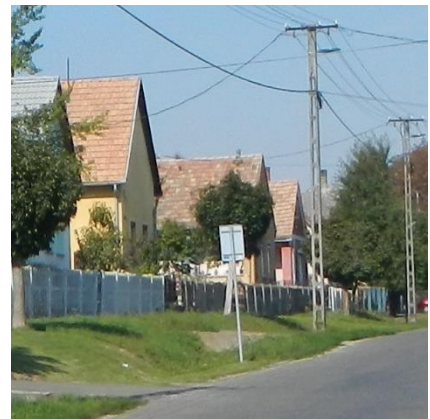
A településrészben a családi házak magassága szinte azonos. Javasoljuk az új épületek esetében azok magasságát a kialakult településkép megtartása érdekében a meglévő házak magasságához igazítani.

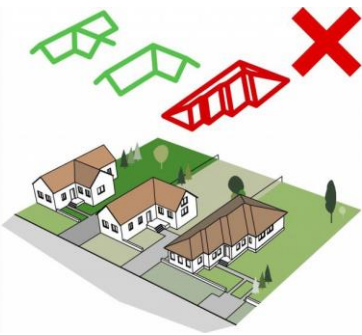

Tetőhajlásszög

A családi házakra jellemző a magastető közel azonos hajlásszöggel.

Javasoljuk a tetőhajlásszög megtartását, kerülve a túl alacsony, valamint a túl magas hajlásszög alkalmazását, mivel azok nem illeszkednek a kialakult utcaképhez.

Tetőforma

A településrészen lévő családi házak tetőformája egyszerűnek mondható. Javasolt az új házak építése esetén a szomszédokat figyelembe véve tervezni, illeszkedni az utcaképre jellemző tetőformához.

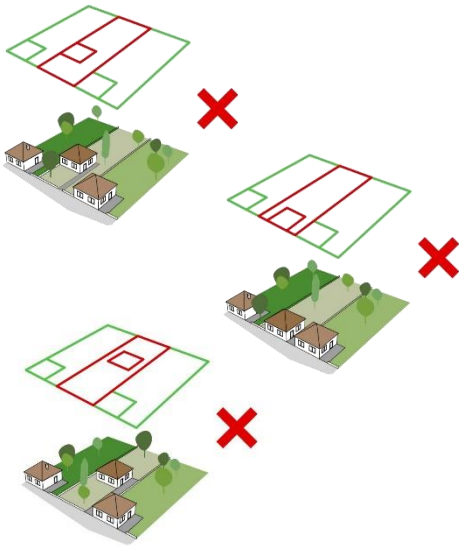

Anyaghasználat (színek)

Az épületek színezésére jellemző a világos, pasztel színek használata. A felújítások, és új építések esetén ajánlott azok használata. A magastető csillogásmentes (matt), felülettel alakítandó ki, a településképhez illő, jellemzően piros, barna, grafit-szürke, vagy égetett cserép színben.

Új falurész

Telepítés

A családi házak telepítése oldalhatáron álló. Az épületek a telkek É-i, az Ifjuság utcában és a Széchenyi utca kivételével Ny-i felére tájoltak, ami megtartása javasolt.

Az indokolatlanul, nagymértékben hátrahúzott, valamint a telek tengelyében a kialakult beépítéstől eltérő családi ház építése nem javasolt.

Magasság

A településrészben a családi házak magassága szinte azonos. Javasoljuk az új épületek esetében azok magasságát a kialakult településkép megtartása érdekében a meglévő házak magasságához igazítani.

Tetőhajlásszög

A családi házakra jellemző a magastető közel azonos hajlásszöggel.

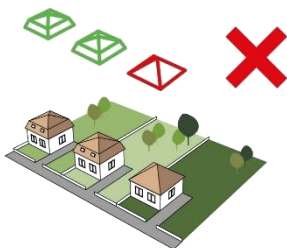
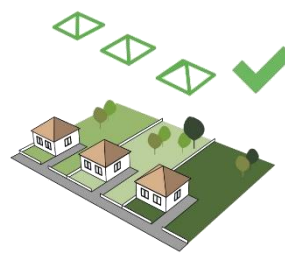
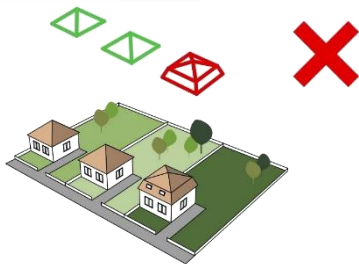
Javasoljuk a tetőhajlásszög megtartását, kerülve a túl alacsony, valamint a túl magas hajlásszög alkalmazását, mivel azok nem illeszkednek a kialakult utcaképhez.

Tetőforma

A településrészen lévő családi házak tetőformája egyszerűnek mondható., kerüljük nem a tájra jellemző bonyolult formákat. Javasolt az új házak építése estén a szomszédokat figyelembe véve tervezni, illeszkedni az utcaképre jellemző tetőformához.

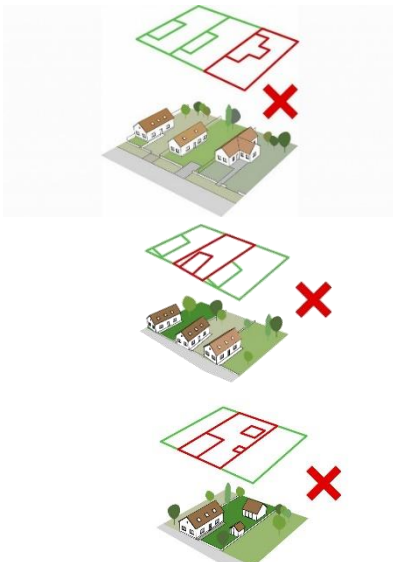
Anyaghasználat (színek)

Az épületek színezésére jellemző a világos, pasztel színek használata. A felújítások, és új építések esetén ajánlott azok használata.

A magastető csillogásmentes (matt), felülettel alakítandó ki, a településképbbe illő, jellemzően piros, barna, grafitszürke, vagy égetett cserép színben.

Kisberki – Vadaskert puszta

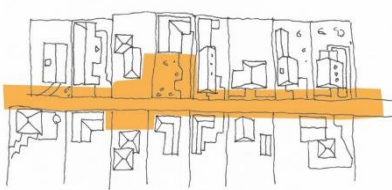
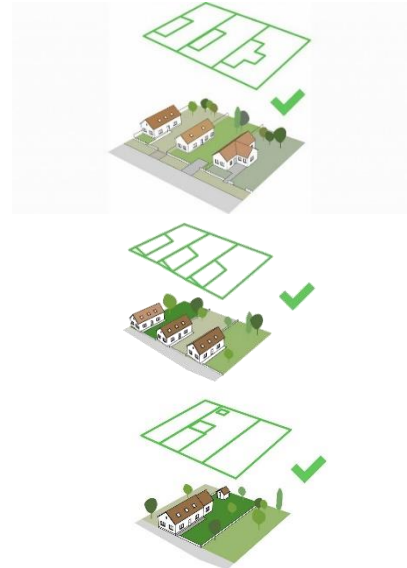

Telepítés

A családi házak telepítése oldalhatáron álló. Az épületek a telkek É-i, illetve a Ny-i felére tájoltak, ami megtartása javasolt. Az indokolatlanul, nagymértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt.

Az utcára nem merőleges telekhatár esetében, a kialakult állapothoz igazodóan az épületet javasolt oldalhatárhoz igazítani.

A melléképületeket a főépület vonalában az mögött, nem a telken szétszórva javasolt elhelyezni.

Magasság

A településrészen a családi házak szinte azonos magasságúak. Javasoljuk az új épületek esetében azok magasságát a kialakult településkép megtartása érdekében a meglévő házak magasságához igazítani.

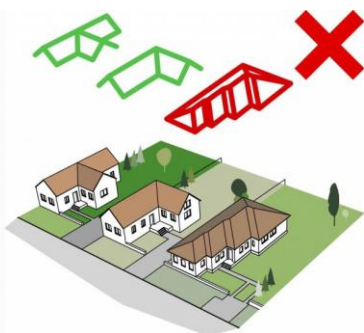

Tetőhajlásszög

A családi házakra jellemző a magastető közel azonos hajlásszöggel.

Javasoljuk a tetőhajlásszög megtartását, kerülve a túl alacsony, valamint a túl magas hajlásszög alkalmazását, mivel azok nem illeszkednek a kialakult utcaképhez.

Tetőforma

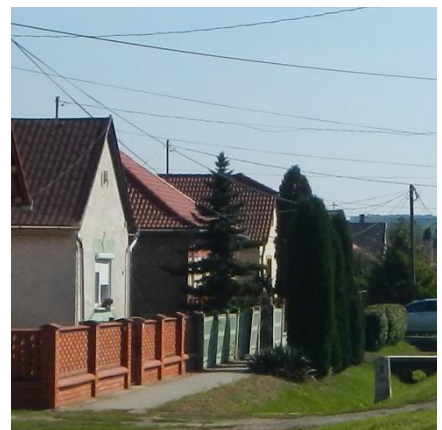
A településrészen lévő családi házak tetőformája egyszerűnek mondható. Javasolt az új házak építése esetén a szomszédokat figyelembe véve tervezni, illeszkedni az utcaképre jellemző tetőformához.

Anyaghasználat (színek)

Az épületek színezésére a világos, pasztel színek jellemzőek. A felújítások, és új építések esetén ajánlott azok használata.

A magastető csillogásmentes (matt), felülettel alakítandó ki, a településképhez illő, jellemzően piros, barna, grafitszürke, vagy égetett cserép színben.

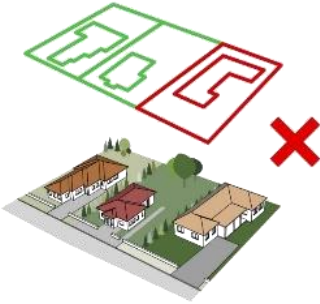
Tervezett kertváros

Telepítés

A terület jelenleg nincs beépítve, szántóként hasznosított. Az előrejelzett prognózisok alapján a közeljövőben népességnövekedésre lehet számítani, ami alapján az Önkormányzat terület beépítését tervezi. A szabályozási terv kertvárosias lakóterületbe sorolja, amelyre az alábbi telepítés javasolt.

Az épületek oldalhatáron állóan, 5 méteres előkertel helyezendők el.

A terület kialakítása előtt az egységes fejlesztés érdekében javasolt, szükséges beépítési tervet készíteni, mely rendezi az új rész utcaszelvényit, kapubejáróit, a járdát, a kerítéseket, azok kapcsolatát, a terület teljes növényesítését, a világítási és utcabútorrendszert.

Magasság

A családi házakat javasolt azonos magassággal kialakítani.

A helyi építési szabályzat 5 méter építménymagasságot ír elő az építési övezetben.

Tetőhajlásszög

A családi házaknál javasolt a közel azonos hajlásszög, kerülve a túl alacsony, valamint a túl magas alkalmazását.

Tetőforma

A terület kialakítása előtt az egységes fejlesztés érdekében javasolt, szükséges beépítési tervet készíteni, mely rendezi az új rész utcaszelvényit, kapubejáróit, a járdát, a kerítéseket, azok kapcsolatát, a terület teljes növényesítését, a világítási és utcabútorrendszert.

Anyaghasználat (színek)

Az épületek színezésére a világos, pasztel színek javasoltak.

A magastető csillogásmentes (matt), felülettel alakítandó ki, a településképebe illő, jellemzően piros, barna, grafitzürke, vagy égetett cserép színben.

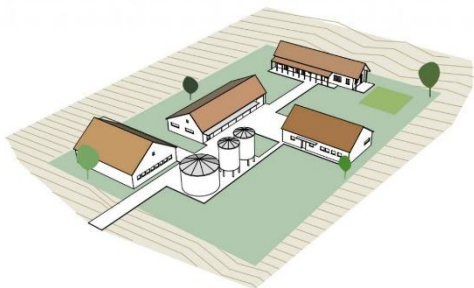

Különleges területek – Gazdasági területek

Telepítés

A területek jellege miatt ajánlott az épületek telepítése során a megfelelő növényzet szükségességével is tervezni. Figyelni kell magának a területnek (Kegyeleti park, Kastély park) védelmére, illetve a közvetlen közelben lévő lakóterületnek (ipari-, gazdasági területektől) a védelmére. A hatályos helyi építési szabályzat a gazdasági területekre vonatkozóan beültetési kötelezettséget ír elő.

Magasság

A meglévő épületállományra, és a terület közvetlen környezetére figyelemmel javasolt az új épületek magasságának meghatározása, megtervezése.

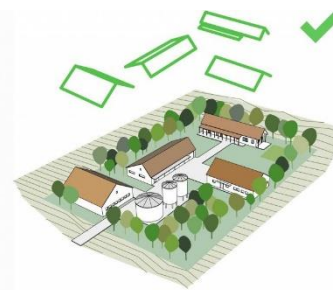
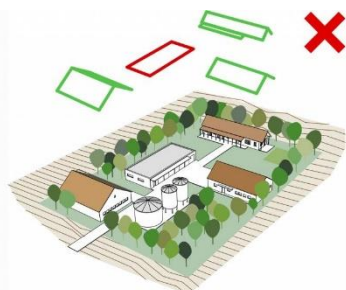
Tetőhajlásszög

A területeken a tető hajlásszöge igazodjon a már meglévő épületekéhez.

Tetőforma

A területek használatának jellegéből adódóan javasolt egyszerű tetőformák alkalmazása, a meglévő épületekhez illeszkedve.

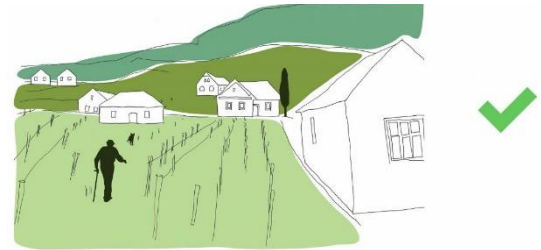
Anyaghasználat (színek)

Az épületek színezésére a világos, pasztel színek javasoltak. A magastető csillogásmentes (matt), felülettel alakítandó ki, a településképhez illő, jellemzően piros, barna, grafit-szürke, vagy égetett cserép színben.

Zártkertek

Telepítés

A táj szépségére, adottságaira figyelemmel az épületek elhelyezése során javasolt nagy figyelmet fordítani annak megőrzésére. Ne az épületek uralkodjanak a tájon, inkább „éljenek” azzal együtt.

Magasság – Tetőhajlásszög - Tetőforma

A zártkertben nem csupán a meglévő épített környezetre, hanem leginkább a természeti környezetre figyelemmel javasolt az új épületeknél, valamint a meglévő épületek esetében is azok magasságának, tetőhajlásszögének és tetőformájának meghatározása, megtervezése.

Anyaghasználat (színek)

Az épületek színezésére a világos, pasztel színek javasoltak. A magastető csillogásmentes (matt), felülettel alakítandó ki, a környezetbe illő égetett cserép színben.

A kertterületek egységes természeti környezetének megtartása szempontjából kiemelten fontos, hogy a telkek bekerítésénél tömör kerítés ne készülhessen.

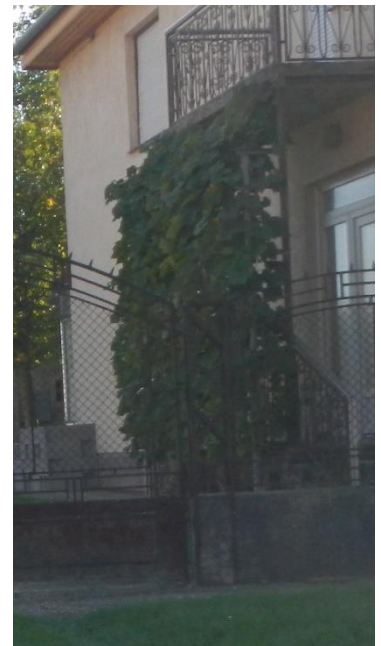
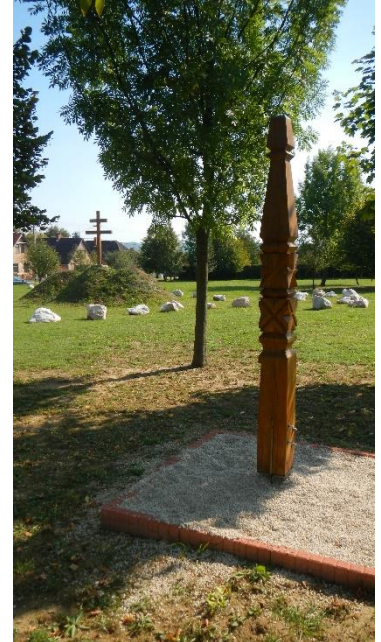
KERÍTÉSEK, KAPUK

A település portáin mindenhol megjelennek. Szerepük az elkerítésen túl az adott telek védelme a behatólok ellen. Funkciójában a kerítés a telek területét a közterülettől, és a szomszédos telkek területétől választja el.

Az utcafront nagyon domináns eleme a kerítés és a kapu. Nagyberkire jellemző, hogy kerítéseknél az építőanyagok és stílusok kavalkádja található. Magasságukra elmondható, hogy nem túl magasak, és általánosságban az áttört kerítések a jellemzők. A kerítések, kapuk állagának megóvása, karbantartása nagyon fontos feladat, hiszen a rozsdás, kopott kerítés ugyanolyan negatív hatással van, mint a lelakott romos ház, vagy a gazonos udvar. Az utcafrontos beépítés kivételével tömör kerítés építése semmilyen esetben sem javasolható.

KERTEK

Az utcák és utcakép hangsúlyos eleme az épületeken kívül az előkert, és az oldalkert azon része, amelyre rálátunk az utcáról.

Az előkertek minden esetben virágok (dísznövény) helye, az oldalkert ennél vegyesebb funkciót és képet mutat: pihenés, közlekedés, díszkert, parkolás területe. Zavaró hatást kelt, ha ezeken a részeken nem a tájra, és éghajlatunkra jellemző honos növényekkel telepítjük be ezeket a részeket (pl: pálmafa). Szerencsére a településben ilyen idegennek ható növénytelepítés nem található.

HOMLOKZATKÉPZÉS

A településkép meghatározó eleme az utcáfronton megjelenő épületek homlokzatképe. Figyelnünk kell azok karakterét meghatározó elemeire.

Ilyen meghatározó karakterelemek a homlokzati arányok megtartása, a nyílászárók méretei, a tetőformák, a színezés, illetve a díszítő részletek.

Anyaghasználat tekintetében a természetes anyagok részesítendőek előnyben (kő, fa, tégl, vakolt felület).

A településre jellemző a magas tetőforma, héjalása csillogásmentes (matt), jellemzően piros barna grafitszürke, vagy égetett cserép színben javasolt.

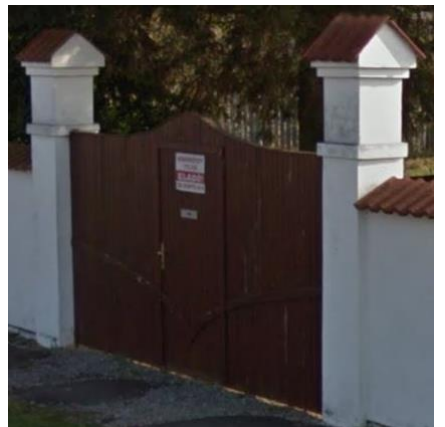
RÉSZLETEK

A különböző korszakban épített épületek díszítésére jellemző az adott korban ott élő emberek egyénisége.

A korábban épült épületek díszei finomabb, részletesebb elemekkel rendelkeznek. Az épületek oromzatán egy vagy két díszített nyílás van, amelyek funkciója mára már az épület jelenlegi használatától függően megváltozhatott. Jellemző még a díszített oszlopokkal rendelkező tornác, amely alapfunkcióját ma is megőrizte.

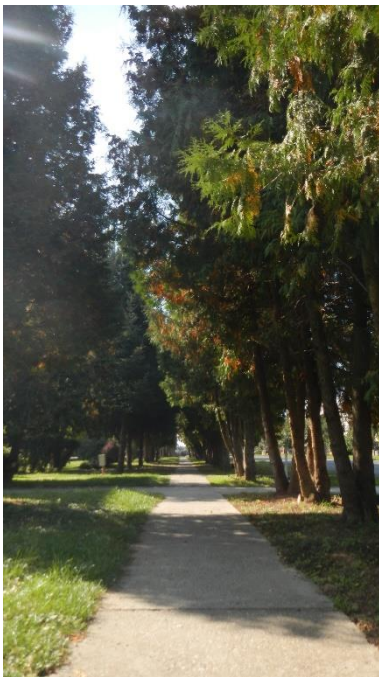
Később, az 50-es, 60-as években épült épületek díszítése egyszerűbb, jellemzőjük a geometrikus díszítőmotívumok.

UTCÁK, TEREK

Nagyberkiben jellemző az oldalhatáron álló beépítési mód. Jellegetes, régi, meghatározó utcája a Kossuth Lajos utca, amely É-D-i irányban halad keresztül a településen. Az utca az egyik településközpontból (Vigyázó-kastély) indulva a másik, településközpont (templom, Polgármesteri Hivatal) irányába halad a keleti oldalán egy zöld sávval kiszélesedve.

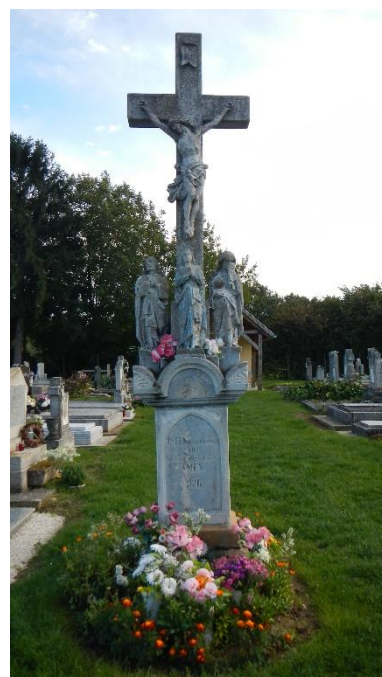
Kisebb alközpont alakult ki az iskola és az ABC környékén, mely rendezvényterként is funkcionál.

A széles utcák mentén fasor húzódik, amelyek telepítése javasolt a keskenyebb (Újváros u., Ifjúság u., Széchenyi u.) utcákban is, figyelve az őshonos fajok megtartására.

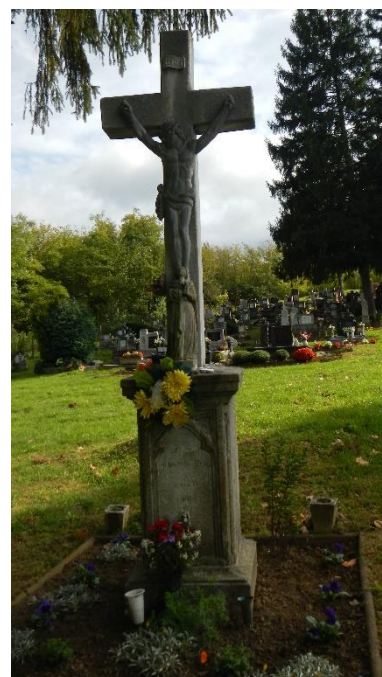
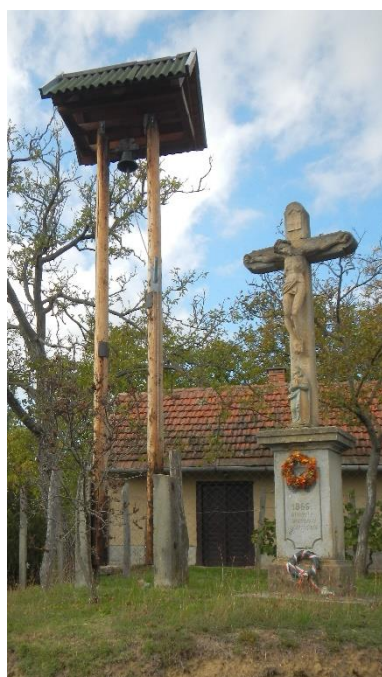
A településképp javítása érdekében a meglévő légvezetékek földkábelre történő cseréje javasolt. Ugyancsak fontos az utcabútorok egységes kialakítása, településképpbe illő módon történő megformálása, anyaghasználata, elhelyezése.

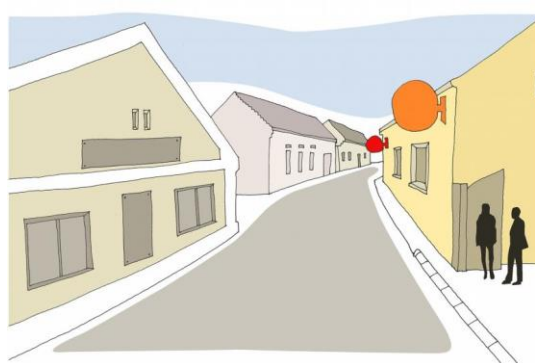
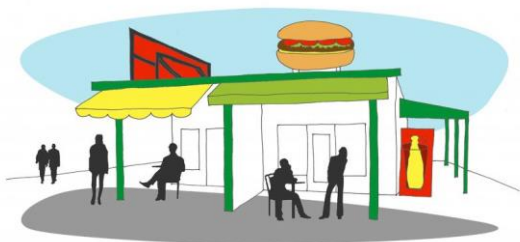
KERESZTEK

Kőkeresztek, szobrok a településen több helyen is találhatóak, jellemzően közterületen, de akad kivétel is (pl. előkertekben). Az elmúlt 50 évben sajnos nem fordítottak rájuk nagyobb hangsúlyt, de az állaguk megőrzésére a helyi lakosok odafigyelt. Építészeti értéket jelentenek, melyeket védeni kell, és a jövőben is meg kell teremteni a hozzájuk méltó környezetet.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

A település adottságaira, természetközeli elhelyezkedésére figyelemmel a reklámfelületek megjelenésében ajánlott mind nagyságában, mind színében a visszafogottság, a harsány külső kerülése.

A településen nem jellemzőek a hirdetések és reklámtáblák, óriástáblák, csupán csak a főút mellett jelenik meg néhány reklámfelület. A megjelenő reklámfelületek elhelyezése, formája is fontos szerepet játszik a település képének alakulásában. A reklámhordozó formájára, illetve elhelyezésére egységes mintát javasolt kialakítani.

Fontos térelemek az utcabútorok: hulladékgyűjtők, padok, információs táblák, buszvárók (találunk jó példát a településen is). Arra kell törekedni, hogy ezek az egész településen egységesek legyenek, stílusukat tekintve lehetnek hagyományos vidéki anyaghasználatúak, mint például a fa, de elképzelhetőek modern formatervezett változatban is.

GÉPÉSZET

A közvilágítás nagyon fontos és meghatározó eleme a köztereknek. A településen a közvilágítás mindenhol megoldott.

Sajnos a közművek és infrastruktúra-hálózati cégek a mai napig nem veszik figyelembe az eszközeiknek, építményeiknek telepítésénél a környezeti látvány zavaratlanságát.

Ezek optikai „eltűntetésére” szükség van, amit vagy növényzettel történő takarással tudunk javítani, vagy olyan látvánnyal, ami elvonzza róluk a figyelmet. Megoldást jelent a vezetékek földkábelbe történő elhelyezése, illetve az eszközök földbe süllyesztése.

Nem csupán a közterületek, de a családi házak utcakép formáló megjelenésére is oda kell figyelniük. A mai kor jellegzetes kiegészítői az épületek homlokzatán megjelenő hírközlési eszközök vételi berendezései, a légkondicionáló eszközök kültéri egységei, illetve egyéb kiegészítő kellékek. Meg kell oldani utcaképi beillesztésüket, esetleg az épület más részén történő elhelyezésüket.

IMPRESSZUM

NAGYBERKI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
7255 Nagyberki, Újváros u. 1.
<http://www.nagyberki.hu>
jegyzoberki@nagyberki.hu

Főpítész: Bánkuti Melitta

SZERKESZTETTE: Gáts András
SZÖVEG: Gáts András
FOTÓ: Gáts András, Luthár Kristóf
GRAFIKAI TERVEZÉS : Gáts András

FELHASZNÁLT FORRÁSOK:

SZÖVEG:

Nagyberki község településrendezési
eszközei, Készítette: Dr Fazekas Sándorné
vezető településtervező.;
Nagyberi örökségvédelmi hatástanulmány
és javaslat, Készítette: Dr Fazekas Sándorné
vezető településtervező;
<http://www.nagyberki.hu>
<https://hu.wikipedia.org>
<https://magyarcimerek.hu>.
<https://www.geocaching.hu/caches.geo?id=2750>

FOTÓ:

[google maps](https://www.google.com/maps), [google street view](https://www.google.com/streetview);
[google fénykép kereső](https://www.google.com/search?q=google+f%C3%A9nyk%C3%A9p+keres%C3%B3);
<https://hu.wikipedia.org>
<http://mapire.eu/hu>
<https://magyarcimerek.hu>;
<http://alexbutor.hu>;
<http://www.vasutallomasok.hu>;
<http://tak.lechnerkozpont.hu>;

Nagyberki, 2017.

